

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky JUDr. Gabriely Šimonovej a sudcov JUDr. Aleny Šiškovej a JUDr. Martina Bargela na neverejnom zasadnutí konanom 13. apríla 2017 v Bratislave **v trestnej veci obvineného JUDr. D. D. a spol., pre prečin nepriamej korupcie podľa § 336 ods. 1 Trestného zákona a iné**, o námietke zaujatosti oznámenej sudcami Najvyššieho súdu Slovenskej republiky JUDr. Pavlom Farkašom a JUDr. Martinom Piovartsym, takto

r o z h o d o l :

Podľa § 32 ods. 1 Trestného poriadku sudcovia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky JUDr. Martin Piovartsy a JUDr. Pavol Farkaš **sú v y l ú č e n í** z vykonávania úkonov trestného konania v trestnej veci proti obvinenému JUDr. D. D. a spol., vedenej na Najvyššom súde Slovenskej republiky pod sp. zn. 4Tost/12/2017.

O d ô v o d n e n i e

V trestnej veci obvineného JUDr. D. D. a spol., pre pokračujúci prečin nepriamej korupcie podľa § 336 ods. 1 Trestného zákona a prečin nepriamej korupcie podľa § 336 ods. 2 Trestného zákona spolupáchatelstvom podľa § 20 Trestného zákona, vedenej na Špecializovanom trestnom súde Banská Bystrica pod sp. zn. BB-4T/2/2017, prebieha na Najvyššom súde Slovenskej republiky pod sp. zn. 4Tost/12/2017, konanie o sťažnosti prokurátora Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky proti uzneseniu Špecializovaného trestného súdu Banská Bystrica zo 20. marca 2017, sp. zn. BB-4T/2/2017, ktorá bola pridelená senátu 4T, dňa 11. apríla 2017.

Písomným podaním z 12. apríla 2017 sudca senátu najvyššieho súdu 4T, JUDr. Pavol Farkaš oznámil v zmysle § 31 Trestného poriadku svoju zaujatosť a uviedol, že v trestnej veci vedenej na Najvyššom súde Slovenskej republiky pod sp. zn. 4Tost/12/2017, v ktorej je obvinený JUDr. D. D., obvineného dlhoročne osobne pozná ako bývalého spolužiaka z Právnickej fakulty UK v Bratislave, kde počas celého štúdia navštevovali rovnaký študijný krúžok a vznikol medzi nimi kamarátsky vzťah. Následne sa pravidelne stretávali v rámci profesijného pôsobenia od roku 1983 na súdoch, ako aj v rámci spoločenských nepracovných stretnutí súvisiacich so spoločným štúdiom na vysokej škole. S poukazom na uvedené sa JUDr. Pavol Farkaš cíti byť zaujatý, resp. jeho účasť pri rozhodovaní by mohla byť vnímaná ako účasť zaujatej osoby, vzhľadom na vzťah k obvinenému JUDr. D. D..

Písomným podaním z 12. apríla 2017 sudca senátu 4T, JUDr. Martin Piovartsy oznámil v zmysle § 31 Trestného poriadku svoju zaujatosť a uviedol, že v trestnej veci vedenej na Najvyššom súde Slovenskej republiky pod sp. zn. 4Tost/12/2017, v ktorej je obvinený JUDr. D. D., obvineného osobne pozná od detstva a je medzi nimi priateľský vzťah. Z týchto dôvodov sa JUDr. Martin Piovartsy cíti byť zaujatý a jeho účasť pri prejednaní a rozhodovaní veci by nepochybne mohla byť vnímaná ako účasť zaujatej osoby.

Najvyšší súd Slovenskej republiky preskúmal dôvodnosť oznámenej zaujatosti sudcov senátu 4T, JUDr. Pavla Farkaša a JUDr. Martina Piovartsyho a zistil, že sú dané dôvody na ich vylúčenie z vykonávania úkonov trestného konania v trestnej veci proti obvinenému JUDr. D. D. a spol., vedenej na Najvyššom súde Slovenskej republiky pod sp. zn. 4Tost/12/2017.

Podľa § 31 ods. 1 Trestného poriadku z vykonávania úkonov trestného konania je vylúčený sudca alebo prísediaci sudca (ďalej len „prísediaci“), prokurátor, policajt, probačný a mediačný úradník, vyšší súdny úradník, súdny tajomník, asistent prokurátora a zapisovateľ, **u ktorého možno mať pochybnosť o nezaujatosti pre jeho pomer k prejednávanej veci alebo k osobám, ktorých sa úkon priamo týka**, k obhajcovi, zákonnému zástupcovi, splnomocnencom alebo pre pomer k inému orgánu činnému v tomto konaní.

Podľa § 32 ods. 1 Trestného poriadku ak z dôvodov uvedených v § 31 ods. 1 oznámi svoju zaujatosť sudca alebo prísediaci, o vylúčení rozhodne nadriadený súd v senáte. **O vylúčení sudcu odvolacieho súdu alebo dovolacieho súdu rozhodne iný senát tohto súdu**, o vylúčení sudcu pre prípravné konanie rozhodne predseda senátu nadriadeného súdu. Ak sudca alebo prísediaci je vylúčený z dôvodov uvedených v § 31 ods. 2 alebo 3, nahradí ho iný sudca určený na zastupovanie rozvrhom práce; prísediaceho nahradí iný prísediaci podľa pokynu predsedu senátu. Ak z dôvodov uvedených v § 31 ods. 1 oznámi svoju zaujatosť probačný a mediačný úradník, vyšší súdny úradník, súdny tajomník alebo asistent prokurátora alebo ak je taká pomocná osoba vylúčená z dôvodov uvedených v § 31 ods. 2 alebo 3, alebo ak z dôvodov uvedených v § 31 vznesie námietku zaujatosti takej osoby strana, o vylúčení rozhodne predseda senátu alebo v prípravnom konaní prokurátor, v ktorého veci je taká osoba činná. Ak z dôvodov uvedených § 31 ods. 1 oznámi svoju zaujatosť prokurátor, o vylúčení rozhodne bezprostredne nadriadený prokurátor. Ak z dôvodov uvedených v § 31 ods. 1 oznámi svoju zaujatosť policajt, o vylúčení rozhodne bezprostredne nadriadený tohto policajta; proti tomuto uzneseniu sťažnosť nie je prípustná.

Podľa článku 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky: „**Každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde** a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky“.

Článkom 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky priznané právo domáhať sa svojho práva na nezávislom a nestrannom súde v sebe zahŕňa aj právo na nestranného sudcu. Nestrannosťou treba rozumieť absenciu predsudkov alebo predpojatosti (absenciu objektivizmu). Nestrannosť je potrebné skúmať z dvoch hľadísk a to zo subjektívneho hľadiska nestrannosti, čo znamená, že je potrebné zistiť osobné presvedčenie sudcu prejednávajúceho prípad a z objektívneho hľadiska nestrannosti, t. j. je potrebné zistiť, či sú poskytnuté dostatočné záruky pre vylúčenie akejkoľvek pochybnosti v danom smere.

V prípade subjektívneho hľadiska nestrannosti sa nestrannosť sudcu prezumuje až do predloženia dôkazu o opaku (Piersack v. Belgicko – rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva z 1. októbra 1982). Objektívna nestrannosť sa posudzuje podľa vonkajších objektívnych skutočností. Platí tzv. teória zdania, podľa ktorej nestačí, že sudca je subjektívne nestranný, ale musí sa ako taký objektívne javiť v očiach strán. Objektívne hľadisko je založené na existencii dostatočných záruk pre vylúčenie akejkoľvek legitímnej pochybnosti

o zaujatosti sudcu. Spravodlivosť nielenže má byť vykonaná, ale sa musí aj javiť, že je vykonaná (Delcourt v. Belgicko – rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva zo 17. januára 1970). V prípade, ak sa vecnými a relevantnými argumentmi zistí danosť predsudkov alebo predpojatosti u konajúceho sudcu, potom je nevyhnutné vysloviť, že sú dané predpoklady na zaujaté konanie a rozhodovanie, a tým existencia dôvodu či dôvodov na jeho vylúčenie.

Rozhodnutie o vylúčení sudcu z dôvodov uvedených v § 31 Trestného poriadku predstavuje výnimku z ústavnej zásady, podľa ktorej nesmie byť nikto odňatý svojmu zákonnému sudcovi s tým, že príslušnosť sudcu aj súdu ustanoví zákon. Sudcu preto možno vylúčiť z prejednávania a rozhodovania v pridelenej veci iba celkom výnimočne, a to iba zo závažných zákonných dôvodov uvedených v § 31 Trestného poriadku, ktoré sudcovi bránia rozhodovať v súlade so zákonom objektívne a nezaujato.

Konkrétne dôvody, pre ktoré je sudca vylúčený z vykonávania úkonov trestného konania, sú uvedené v ustanoveniach § 31 ods. 1, ods. 2, ods. 3 Trestného poriadku.

Z oznámenej zaujatosti a z predloženého spisu nevyplývajú dôvody na vylúčenie sudcov senátu 4T, JUDr. Pavla Farkaša a JUDr. Martina Piovarsyho v zmysle § 31 ods. 2, ods. 3 Trestného poriadku, a preto Najvyšší súd Slovenskej republiky upriamil pozornosť na skúmanie dôvodov na jeho vylúčenie podľa § 31 ods. 1 Trestného poriadku z dôvodu pochybností o nezaujatosti pre ich pomer k prejednávanej veci alebo osobám, ktorých sa úkon priamo týka, k obhajcovi, zákonnému zástupcovi, splnomocnencovi alebo pre jeho pomer k inému orgánu činnému v trestnom konaní.

Pomerom sudcu k osobám uvedeným v § 31 ods. 1 Trestného poriadku sa rozumie jeho vzťah k niektorej z uvedených osôb, ktorý môže vyvolať pochybnosti o nezaujatosti sudcu. Takýto vzťah môže spočívať najmä v príbuzenskom a rodinnom pomere osoby sudcu k niektorej z osôb uvedených v § 31 ods. 1 Trestného poriadku, ďalej môže ísť o priateľstvo, či kamarátstvo, resp. negatívny vzťah.

Za danej situácie je nevyhnutné konštatovať, že reálne existujú okolnosti objektívnej povahy, pokiaľ ide o osobné vzťahy sudcov k obvinenému JUDr. D. D., najmä osobné stretnutia a dlhoročné priateľstvá, ktoré by mohli viesť k legitímnym

pochybnostiam o tom, že sudcovia JUDr. Pavol Farkaš a JUDr. Martin Piovartsy sú nezaujatí.
Aj pri zohľadnení teórie zdania je dôvodný záver vylúčiť z prejednávania a rozhodovania veci sudcov JUDr. Pavla Farkaša a JUDr. Martina Piovartsyho v prípade, keď je celkom zjavné, že ich vzťah k osobe, ktorej sa úkon priamo týka, dosahuje taký charakter a intenzitu, že aj napriek zákonom ustanovenej povinnosti nebudú môcť rozhodovať bez akejkoľvek pochybnosti „sine ira et studio“, teda nezávisle a nestranne.

Vzhľadom na uvedené boli preto splnené podmienky vylúčenia JUDr. Pavla Farkaša a JUDr. Martina Piovartsyho z vykonávania úkonov trestného konania podľa § 31 ods. 1 Trestného poriadku, na základe čoho rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky tak, ako je uvedené vo výroku tohto uznesenia.

P o u č e n i e: Proti tomuto uzneseniu sťažnosť nie je prípustná.

V Bratislave 13. apríla 2017

JUDr. Gabriela Š i m o n o v á, v. r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: Mgr. Lucia Gočálová